

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Марио Маринов,

Катедра Социология, ЮЗУ „Неофит Рилски“

член на Научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по професионално направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата (Културна антропология), обявен в „Държавен вестник“, бр. 57 от 4 юли 2023 г.

Кандидат (единствен) за заемане на научната длъжност Доцент:

д-р Жана Христова Пенчева–Маркова

Д-р Жана Пенчева е защитила образователна и научна степен „Доктор по история на България“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ през 2014 г. с дисертация на тема „Православни храмове в Централна Стара планина през епохата на Възраждането“. Преди това е завършила специалност „История“ (магистърска степен) във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ през 1984 г. Работила е като учител по История; като уредник „Нова история“ в Музея на народните художествени занаяти и приложните изкуства в Троян; като библиограф-информатор в Университетска библиотека на ЮЗУ „Неофит Рилски“. От 2016 г. д-р Жана Пенчева е директор на Университетската библиотека на ЮЗУ „Неофит Рилски“. От 2014 г. до настоящем работи и като хоноруван асистент към четири катедри на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – „Културология“, „История“, „География, екология и опазване на околната среда“, „Изобразително изкуство“. Преподавала е и продължава да преподава по десет учебни дисциплини на редовни и задочни студенти в съответните специалности. Добро впечатление за нуждите на настоящия конкурс, обявен за Катедра „Социология“, прави провеждането от кандидатката на теренни студентски практики, проучвания на църкви и сакрални места, което пряко се вписва в традициите на катедрата.

Приложените за конкурса публикации и доказателственият материал покриват напълно и надхвърлят законовите изисквания и критерии за заемане на длъжността „Доцент“.

Сред многото на брой публикации на д-р Жана Пенчева, с които тя участва в настоящия конкурс, се отличава хабилитационният труд: МЕЖДУ ГРЕХА И

НАКАЗАНИЕТО. Дидактични теми от българската християнска монументална живопис: София, Издателство „Св. Георги Победоносец“, 2020, 204 с.

Монографията е самостоятелно изследване на български православни паметници в Югозападна България. Значимостта и приносите ѝ се определят от ключовото значение на религията в социалния живот, ролята на изкуството като индикатор за това социално значение, акцентът върху приноса за регионалната специфика на Югозападния университет и не на последно място от вписването на тази тематика в интелектуалната атмосфера на Катедра „Социология“, където дългогодишно се разработва проблематиката по Социология и антропология на религията. Анализите на д-р Пенчева не се припокриват, а по-скоро допълват по оригинален начин темите, разработвани в същата област от други преподаватели в катедрата. Тази особеност е важна от гледна точка на научния интегритет и оформянето на катедрата не само като работно място, а и като интелектуална общност. Ще се спра на две направления, в които трудът на д-р Жана Пенчева допълва научните интереси в катедрата: Социология на религията и Качествени методи в социологията. Хабилизационният труд дава по-конкретен свой принос в изследването на ценностите и във визуалната социология – две много актуални разработвани полета в европейската традиция в социалните науки.

Ценностите се изследват чрез представянето в изкуството на греховния живот в българската християнска монументална живопис и чрез мъченията на грешниците в българската християнска монументална живопис.

Визуалната социология се представя чрез анализ на голям брой художествени произведения на православната живопис.

Като конкретни доказателства за международната значимост на тези две изследователски полета ще посоча посещението на двама световноизвестни социолози на религията в ЮЗУ „Неофит Рилски“ за участие в международна конференция, организирана от Катедра „Социология“ – проф. Айлийн Баркър и проф. Масимо Интровине. При посещението им в Рилския манастир и двамата обърнаха специално внимание на живопис за митарствата на душата и я интерпретираха социологически от гледна точка на ценностите и мъченията на грешниците. Любопитен факт е, че години по-късно Масимо Интровине е използвал направената тогава от него фотография на тази живопис с изображение на сатаната за корица на

италианското издание на един от трудовете на живота му за социологическо изследване на сатанизма като религиозно движение.

Като препоръки към кандидатката мога да отбележа необходимостта от по-засилена международна комуникация на резултатите от научните ѝ изследвания чрез публикации на чужди езици и участие в международни конференции и проекти. Това би запознало международната научна общност с оригинални произведения на българската православна живопис в Югозападна България и техния анализ.

Заключение:

Публикациите, преподавателската и изследователска дейност и значимостта на научните занимания ми дават основание да подкрепя д-р Жана Христова Пенчева–Маркова за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по професионално направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата (Културна антропология). Ще гласувам с „ДА“ за придобиване на академичната длъжност „Доцент“.

С уважение:

доц. д-р Марио Маринов

27 септември 2023 г.

OPINION

of Assoc. Prof. Mario Marinov, PhD,

Department of Sociology, South-West University "Neofit Rilski",

member of the Scientific Jury in a competition for the academic position of ASSOCIATE PROFESSOR in professional field 3.1 Sociology, Anthropology and Cultural Sciences (Cultural Anthropology), announced in the "State Gazette", no. 57 of July 4, 2023

Candidate (one person) for the position of Associate Professor:

Dr. Zhana Hristova Pencheva-Markova

Dr. Zhana Pencheva has defended her educational and scientific degree "Doctor of History of Bulgaria" (PhD) at the South-West University "Neofit Rilski" in 2014 with a PhD thesis on "Orthodox Christian temples in the Central Balkan mountain during the Bulgarian Renaissance". Before that, she graduated with a Master's degree in "History" at the Veliko Tarnovo University "St. St. Cyril and Methodius" in 1984. She worked as a history teacher; as a curator of "New History" at the Museum of Folk Crafts and Applied Arts in Troyan; as a bibliographer-informant at the University Library of South-West University "Neofit Rilski". Since 2016, Dr. Zhana Pencheva has been the Director of the University Library of the South-West University "Neofit Rilski". From 2014 to the present, she has also worked as an Adjunct Assistant Professor at four departments of South-West University "Neofit Rilski" - "Cultural Studies", "History", "Geography, Ecology and Environmental Protection", "Fine Arts". She has taught and continues to teach ten academic disciplines to full-time and part-time students in the respective majors. A good impression of the needs of the current competition, announced for the Department of Sociology, is made by the candidate's conduct of field student practices, studies of churches and sacred places, which directly fits into the traditions of the department.

The publications and supporting material submitted for the competition fully cover and exceed the legal requirements and criteria for holding the position of Associate Professor.

Among the many publications of Dr. Zhana Pencheva, with which she participates in the current competition, stands out the habilitation work: BETWEEN SIN AND

PUNISHMENT. Didactic themes from Bulgarian Christian monumental painting: Sofia, Publishing House "St. George the Victorious", 2020, 204 p. (published in Bulgarian: МЕЖДУ ГРЕХА И НАКАЗАНИЕТО. Дидактични теми от българската християнска монументална живопис: София, Издателство „Св. Георги Победоносец“, 2020, 204 с.).

The monograph is an individual study of Bulgarian Orthodox monuments in Southwestern Bulgaria. Its significance and contributions are determined by the key importance of religion in social life, the role of art as an indicator of this social significance, the emphasis on the contribution to the regional specificity of the South-West University and, last but not least, by the inclusion of this theme in the intellectual atmosphere of the Department of Sociology, where the problems of Sociology and Anthropology of Religion have been developed for many years.

Dr. Pencheva's analyses do not overlap, but rather complement in an original way the topics developed in the same field by other professors in the department. This feature is important from the point of view of scientific integrity and shaping the department not only as a workplace, but also as an intellectual community.

I would like to focus on two areas in which Dr. Zhana Pencheva's work complements the scientific interests of the department: Sociology of Religion and Qualitative Methods in Sociology. The habilitation work makes a more concrete contribution to the study of values and to Visual Sociology – two very current developed fields in the European tradition in the social sciences.

Values are explored through the artistic representation of sinful life in Bulgarian Christian monumental painting and through the torture of sinners in Bulgarian Christian monumental paintings.

Visual Sociology is presented through the analysis of a large number of works of art of Orthodox Christian painting.

As concrete evidence of the international significance of these two research fields, I will point out the visit of two world-renowned sociologists of religion to the South-West University "Neofit Rilski" to participate in an international conference organized by the Department of Sociology – Prof. Eileen Barker and Prof. Massimo Introvigne.

During their visit to the Rila Monastery, both paid special attention to a painting about the wanderings of the soul and interpreted it sociologically from the point of view of the values and torture of sinners. It is a curious fact that years later Massimo Introvigne used a

photograph he had taken of this painting of Satan for the cover of the Italian edition of one of his life's works, a sociological study of Satanism as a religious movement.

As recommendations to the candidate, I can point out the need for stronger international communication of the results of her scientific research through publications in foreign languages and participation in international conferences and projects. This would introduce the international scientific community to original works of Bulgarian Orthodox Christian paintings in Southwest Bulgaria and their analysis.

Conclusion:

The publications, the teaching and research activity, and the significance of the scientific pursuits give me the reason to support Dr. Zhana Hristova Pencheva-Markova for the academic position of "Associate Professor" in professional field 3.1 Sociology, Anthropology and Cultural Sciences (Cultural Anthropology). I will vote "YES" for acquiring the academic position of "Associate Professor".

With respect:

Assoc. Prof. Mario Marinov, PhD

27 September 2023